

Oud is geen synoniem van out“

“Mensen hebben geen vervaldatum“

Mijn opinie, mijmeringen, vaststellingen, oplossingen ... over ouder worden.

Ouder worden! Vergrijzing of het Grijs-isme!

Een gevoel, een verhaal, een aanvoelen van een stilaan vergeten, maar steeds grote wordende groep.

De vergrijzing van de bevolking is een wereldomvattend vaststaand gegeven, een niet meer weg te denken feit in onze maatschappij.

Zijn we voldoende voorbereid op de snelle vergrijzing?

Ik stel klaar en duidelijk: "Nee, we zijn helemaal niet klaar om de vergrijzingsschok op te vangen.

Een tsunami van oudere bevolking komt op ons af. Doch de meeste landen in de wereld laten het afweten. Er is noch een korte, middellange, laat staan een lange termijn visie op het ouderenbeleid.

De zestigers, de zeventigers, ja zelfs de tachtigers zijn niet meer dezelfde als decennia geleden.

Het woord “kwiek“ “flink“ wordt nu zelfs als adjectief gebruikt om de mensen uit die leeftijdsgroep te typeren...

Hoewel het soms eens piept of kraakt - de carrosserie weet je wel - hebben de geneeskunde, levensgewoonte, gedragsattitudes, en noem maar op enorm bijgedragen in deze gelukkige evolutie.

Ouderen zijn in de maatschappij niet alleen verrijkend, maar ook ver-reikend.

Oude krokodillen, durven sommigen ons ook te noemen.

Een krokodil is bij mijn weten een in het water levend, gepantserd reptiel en zeer gevaarlijk , niet te temmen.

Maar een droom over een krokodil symboliseert ook vrijheid, verborgen kracht en macht.

Te noteren en te onthouden zou ik zeggen.

EENZIJDIGE BEELDVORMING

Wanneer de maatschappij over ouderen spreekt bedoelt men meestal kwetsbare, passieve, afhankelijke ouderen - die een last zijn voor de samenleving.

De vergrijzing van de bevolking brengt ongetwijfeld gevolgen mee op basis van het gezondheidsbeleid vooral op het vlak van de chronische aandoeningen.

30 % van de 65-plussers heeft minstens 3 chronische aandoeningen.

En dit gaat toenemen: In 2030-2040 zal 80 % van de uitgaven voor gezondheidszorg daarmee te maken hebben.

Maar noteer evenwel: de 65 + bevolking bestaat niet alleen uit zorgbehoevenden, maar evengoed ook uit niet- zorgbehoevenden.

Met andere woorden, er zijn twee categorieën ouderen en dit heeft niet altijd te maken met de leeftijd: zorgbehoevenden en ouderen die weinig of geen zorg behoeven. Terwijl sommigen, in het bijzonder jongeren, ouderen vaak catalogeren als een “last voor de samenleving...op basis van de

veralgemening dat een oudere persoon vaker of meer ziek is dan een jongere. "zie die ouwe daar"...wordt wel eens gezegd!

Men vergeet echter al te makkelijk dat de meeste vrijwilligers in het verenigingsleven te vinden zijn bij + 65-plussers, ja ook bij 80 tachtigers. Eén oudere op twee is aangesloten bij een vereniging, 21 % van de zestigers, 16 % van de zeventigers en 10 % van de tachtigers zetten zich als vrijwilliger in en voor de maatschappij.

Is de tijd niet rijp om de actieve participatiegraad van ouderen op te voeren in het gemeenschapsleven, het politieke bestel, het culturele leven, het verenigingsleven ja zelfs de reclamewereld? Waarom worden ouderen, met toch heel wat levenservaring quasi nooit uitgenodigd naar TV studio's, waarom verschijnt zelden een opiniestuk of interview in de kranten, tijdschriften van een 65-plusser?

De fundamentele vraag is echter of onze overheden zich voldoende bewust zijn van de vergrijzing van de bevolking? Is de media eigenlijk geïnteresseerd in deze bevolkingsgroep? Is dit dé moderne tijd ...?

Zoals eerder gesteld, dit probleem doet zich eveneens voor in de meeste landen van de wereld?

Men voorziet het ristsysteem, quota voor vrouwen in het politiek systeem, waarom kan dit niet uitgebreid worden naar 65-plussers?

Integratiekansen moeten voor elke bevolkingsgroep toegankelijk zijn.

Op alle niveaus ben ik er zeker van dat luisteren naar signalen of naar opmerkingen van ouderen, voor andere mensen een pluspunt zal zijn.

We praten gemakkelijk over ouderen, maar te weinig MET ouderen. Een gesprek draagt bij tot gedragen oplossingen. Dit is trouwens een breder probleem in onze maatschappij . Deze redenering kan ik ook doortrekken over jongeren, burens ...

Ouderen zijn een actieve en onmisbare schakel in de samenleving.

ENKELE CIJFERS .

In de Antwerpse en Limburgse Kempen is de stijging van het aantal 65-plussers het sterkst. In Antwerpen, Gent en Zuid West-Vlaanderen het zwakst.

De kust zal binnenkort de hoogste aantallen ouderen tellen.

Tussen 2017 en 2027 voorziet men een stijging van het aantal 65-plussers van meer dan 22 % .Alle gemeenten zullen tussen 2017 en 2027 een stijging kennen van het aantal 65-plussers, gaande van 9 tot meer dan 48 %.

Tegen 2030 zal één op de vijf westerlingen ouder zijn zal 65 jaar en tegen 2050 zal de groep van 65 jaar of ouder, het aantal onder de 18 jaar overtreffen.

2020 8 miljard mensen op de wereld

2050 9,7 miljard

2016 + 60j. 2 miljoen in België.
2050 4 miljoen, waarvan 1,25 miljoen ouder dan 80 jaar

Levensverwachting 1955 : 67 jaar / 2017 :81,4 jaar/ 2050: 87 jaar

CORONACRISIS

Menige vraag werd gesteld tijdens de coronacrisis ivm de oudere bevolking.

Werd de waardigheid en de gelijkwaardigheid van ouderen niet belaagd?

Het sociaal welzijn in deze moeilijke periode werd vooral voor ouderen op de achtergrond geplaatst. Premies werden kwistig rondgedeeld ... heeft men ook gedacht aan een beloning voor de oudere bevolking?

Het AGE Europees ouderenplatform wijst er terecht op de pandemie verdoken vormen van leeftijdsdiscriminatie heeft blootgelegd.

Leeftijdsdiscriminatie krijgt in de media minder aandacht dan racisme en seksisme. Tegen het discrimineren op basis van leeftijd, net als het discrimineren op basis van vermogen, zeg ik krachtig nee.

Neem daar bovenop het schenden van de rechten van ouderen - het hanteren van strikte leeftijdsriteria - het isoleren van rusthuisbewoners - de passenger locator form, het online formulier waarover elke Belg dient te beschikken wanneer hij of zij uit het buitenland terugkomt, wetend dat 40 % van de ouderen geen toegang heeft tot het internet.

De open vraag blijft, is de ouderensector met zijn erg kwetsbare populatie, vandaag beter beschermd dan een half jaar geleden?

Zijn sommige neveneffecten als stress, eenzaamheid, verdriet, spanningen, depressie, angst, armoede en noem maar op, naast corona bij ouderen zelfs niet gevaarlijker dan het virus COVID19?

Zullen door de beleidsverantwoordelijken de nodige lessen getrokken worden om er in een nieuw post-corona tijdperk naar te handelen?

Beseft men voldoende dat 1 op 7 mensen van de Belgische bevolking in armoede leven, dat het leefloon voor een samenwonende 639 € per maand bedraagt, voor een alleenstaande 958 €, voor een gezin 1295 €. Kan je daarmee rond komen?

Wist U:

Dat meer dan 150.000 mensen in Vlaanderen op de wachtlijst staan voor een sociale woning.

Dat 195.000 mensen gebruik moeten maken van de voedselbank.

Dat de steun aan woon-en zorgcentra eind 2020 wordt afgeschaft.

DIGITALE KENNIS

Uit een nog niet zo lang geleden onderzoek van de Koning Boudewijnstichting komt naar voor dat

meer dan veertig procent van de bevolking geen of zwakke digitale kennis heeft. Het fenomeen treft vooral mensen met een laag opleidingsniveau en een bescheiden inkomen, en ook oudere mensen.

25 Procent van de alleenstaande vrouwen en mannen hebben in Vlaanderen thuis geen toegang tot het internet, in Wallonië is dat maar liefst 45 %.

Geen goed nieuws, zegt de Koning Boudewijnstichting, “want digitale kennis wordt in de toekomst even belangrijk als kunnen lezen en schrijven”.

En digitaal uitgesloten zijn betekent in onze maatschappij, vaak ook sociaal uitgesloten“.

Voor diegene die niet over een smartphone met bankingapp beschikt, is het niet eenvoudig om het dagelijks betalingsverkeer te regelen of de rekeningstand te raadplegen.

Vergeten we ook niet dat door de coronacrisis we nog meer in een digitale wereld zijn terecht gekomen: thuiswerken, lessen volgen en sociale contacten onderhouden. Zie in het bijzonder de voortschrijdende dienstverlening met e-loketten in steden en gemeenten.

Bravo aan de huidige campagne, die de VVSG samen met de lokale besturen aanbiedt, bestaande uit expertise en hulpmiddelen om een e-inclusief beleid op te zetten.
Meer van dat aub.

De bankwereld en digitale sector zijn echter niet klaar om de ouderen op te vangen.

OPLOSSINGEN.

- Vooreerst om de vergrijzing aan te kunnen is er minstens 1, 5 miljard extra per jaar nodig, dit boven het jaarlijks budget van 2,2 miljard €!

- Er zal meer moeten ingezet worden op een aanvullende thuiszorg - met andere woorden er moet meer voorzien worden in voldoende en gestructureerde zorg-ondersteuning zoals schoonmaakhulp, klusjeshulp, oppashulp. Dit zal beter en sterker moeten uitgebouwd worden net als de dagverzorging, persoonsverzorging, huishoudelijk hulp en mobiliteit. De thuiszorg is momenteel goed uitgebouwd, maar vooral de aanvullende thuiszorg zal zwaar moeten versterkt worden: geschikte buurt -woningen, zeg maar leeftijds-vriendelijke buurten met kansen tot culturele, economische, sportieve activiteiten. Vooral de gemeenten moeten hier meer armslag toe krijgen.

Het bijbouwen van rusthuizen lijkt me voorbijgestreefd. Ik citeer hier graag Noorwegen, Zweden, Finland als voorbeeld waar woongroepen gecreëerd worden.

Mijn pleidooi dus, in navolging van prof Verthé, professor gerontologie VUB juli 2020 die voorstander is van levensbestendige wijken dwz rustige wijken met veel voorzieningen voor ouderen met supermarkten, ontmoetingsplaatsen ...

- Het belang van solidariteit tussen en onder generaties is in het jaar 2020, het jaar van de corona, meer dan ooit een must, een belangrijke opdracht in onze huidige samenleving.

- Aandacht zal moeten besteed worden aan de dreigende afname van mantelzorgers.

2020 : 50-74jarigen zorgen voor 85plussers

1991 : 19 mantelzorgers voor elke 85plusser

2020 : nog 10

2070 : onder de 4 personen

Met andere woorden er is dringend nood aan een vernieuwd degelijk beleidsplan mantelzorg

Voor de onderzoekscommissie in het Vlaams parlement stelde de bevoegde minister op 20 juli 2020: "Ouderenzorg is meer dan woonzorgcentra. We moeten fundamenteel nadenken over hoe we kijken naar ouderenzorg, hoe we willen zorgen voor ouderen in de toekomst. Dit gaat om personeel en budget maar ook om zorgarchitectuur, verenigingsleven, voorzieningen etc..."

Ik kijk uit .

BESLUIT

Gezond ouder worden is zorgen dat er voldoende activiteit is, zowel fysiek als geestelijk!

Veel mensen storen zich aan de moeilijk uit te roeien negatieve stereotypes en vooroordelen over oudere mensen.

Zolang we ons aan louter budgettaire orthodoxie blijven vasthouden, zolang er inderdaad geen fatsoenlijke budgetten voor de ouderenzorg zijn, zal het probleem nooit opgelost raken.

We moeten streven naar levensbestendige wijken. De keuze blijft vandaag echter te beperkt tot een serviceflat, rusthuis of thuis blijven wonen, zonder aanpassingen. Een woonzorgcentrum is nog te veel een ziekenhuis. Vergrijzing is voor mij, samen met de geestelijke gezondheidszorg, één van de grootste uitdagingen in de gezondheidszorg in de 21 ste eeuw.

Het is trouwens meer dan een financieel probleem.

Het is ook een moreel probleem.

In volle coronaperiode schreef ik in 2020 twee opiniestukken over de problematiek n.a.v. de problematiek in de woonzorgcentra: nl "solidariteit en ouderen "25 maart 2020 en " cogitationis poenam nemo patitur" 15 mei 2020 n.a.v. een artikel van een jeugdige professor ...laat de ouderen de corona betalen.

Eerder publiceerde ik 2 andere opiniestukken " " wij zijn niet klaar om de vergrijzing op te vangen 29 november 2017 en "leeftijdscriminatie in de gezondheidszorg, nee dank U " 19 februari 2019. Deze opiniestukken zijn te raadplegen op mijn site www.geert-messiaen.be .

En in enkele van mijn boeken beschrijf/beschreef ik eveneens de problematiek " vergrijzing " -
Gezondheid is geen koopwaar 2009 Garant Antwerpen blz 107-112 Uitdagingen voor de
ziekenfondsen in de 21 ste eeuw Garant Antwerpen 2012 blz 113 - Gezondheidszorg, meer dan
geneeskunde Garant Antwerpen 2013 blz 72 -
- Op uw gezondheid Garant Antwerpen 2015 blz 90-92 -
- Gezondheidszorg, een snelweg met kruispunten Garant Antwerpen 2016 blz 52-57 - -Geert
Messiaen samengevat Gompel & Svacina 2019 blz 16-17

Voor mij is het duidelijk "met de babyboomers moet meer dan ooit rekening gehouden worden"

Geert Messiaen

gewezen secretaris- generaal van een verzkeringsinstelling ZIV

voorzitter VIEF Roeselare

Oktober 2020

www.geert-messiaen.be

Bronnen- literatuur.

- Courant - Vief - driemaandelijks magazine van VIEF vzw
- Weliswaar. be - welzijns -en gezondheidsmagazine voor Vlaanderen
- Senior - Tijdschrift voor kwaliteitsvolle ouderenzorg
- Federale adviesraad voor ouderen
- Statistiek Vlaanderen 2020.
- VZW t' Hope, armoedevereniging
- VZW Liever Thuis LM